

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo p[ri]mus

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

siq̄ p̄ fidē illoꝝ q̄ portātes paralyticū q̄re-
 bat eū ponere an̄ iesuꝝ. Et sic h̄r̄ Luce. v.
 Nō inuentētes q̄ p̄te illū inferrēt p̄ turba
 ascēderūt sup̄ tectū: r̄ p̄ teglas submisērūt
 eū cū lecto i mediū an̄ iesuꝝ. Et vidit ies⁹
 fidē eoꝝ. Chryſ. Occurrebat at̄ r̄ i h̄ ipi⁹
 patiētis fides. Nō em̄ sustinisset se infe-
 rius submitti nisi credidisset. Scōm̄ ē
 effectiua opatio q̄ fit p̄ p̄bū ch̄ri. Qui cuz
 vidisset fidē illoꝝ: dicit. Cōfide fili: remittē
 tū tibi pctā tua. Et ecce q̄dā de scribis.
 dixerūt intra se. Hic blasphemāt. Et cuz
 vidisset. r̄c. vsq̄ in domū tuam: vbi oñdit
 dñs suā clemētiā remittēdo pctā: s̄c̄iā sapi-
 entīā cognoscēdo: r̄ arguēdo cogitātiōes
 scribarū r̄ phariseoꝝ: r̄ suā potētiā para-
 ticū subito p̄solidādo. Et nota: quō p̄mo
 incepit a morbo spūali. p̄mo dimittēdo
 pctā q̄ sūt causa morbi corporalis. Beda.
 Curatur h̄oies a paralyti dñs p̄io pctō
 rū vincula dissoluit: vt oñderet eum ob no-
 pas culpaz artūū dissolutiōe fuisse dān-
 tū. Iō p̄cipit ecclie medicis. Extra d̄ pct̄
 r̄c. c. Infirmitas. Cū infirmitas nō nū-
 q̄ ex pctō pueniat: d̄stricte p̄cipim⁹ me-
 dicas corporū: vt cū eos ad infirmos. yo-
 cari p̄tgerit: p̄os an̄ oia moneāt r̄ indu-
 cant vt medicos aduocēt aiāz: vt postq̄
 infirmo fuerit de spūali salute. p̄uisum ad
 corporalis remediū medicine salubri⁹ p̄-
 cedat cū cessante cā cesset effect⁹. Tertiū
 est r̄c. q̄ postq̄ d̄t ei dñs. Surge vade i
 domū tuā: surrexit: r̄ abiit in domū suam
 Vidētes aut̄ turbe timuērūt r̄ glificauē-
 rūt deū q̄ dedit talē p̄trem hoib⁹. Amb
 Domū suā reperere: h̄ ē ad paradisuꝝ re-
 dire Aug. de q̄. euāg. Paralyticū possum⁹
 intelligere aiām dissolutā mēbris. i. opa-
 tiōib⁹ q̄ ch̄ri q̄rit. Impeditur aut̄ a tur-
 bis. i. cogitationū nisi tēcta. i. opta scriptu-
 raz ap̄iat: r̄ p̄ hoc ad ch̄ri noticiā pueniat
 h̄ est ad ei⁹ hūilitatē fidei p̄tate descen-
 dat. Sic r̄ nos hūiliter h̄ram⁹ ch̄ri me-
 dicū aiāz n̄faz r̄ curabit nos. Exem-
 plū in Bagdalena. Luce. vij. Cui p̄p̄te-
 rea dictū est. Remittū tibi pctā tua. Et
 iterū. Fides tua te saluā fec̄ vade in pace.
 Tertius articul⁹. Aud. r̄c. D̄ q̄ fer-
 uenter est aie sanitas expetenda: et
 diligentissime procuranda. Cauete ergo
 a negligentia. Dicūt em̄ iura. Vigilanti

bus et non negligentibus: s̄m iura subue-
 niendū est. ff. ad vell. l. ij. §. Verba. Et d̄
 r̄erū p̄muta. Cū vniuersoꝝ. Et de dona-
 tiōibus. Inf̄ dilectos. Cauete ne sitis siles
 egro grauissime laborātī q̄ fideli pio r̄ ex-
 p̄to medico ad eū veniētī vt curet eum
 clausum tenet ostiū ne intreret. Expone
 notando. qm̄ pius medic⁹ n̄ pulsat ad os
 stiū cordis. Apoc. iij. Ecce ego sto ad os
 stiū r̄ pulso. r̄c. Sed pctōres indurati re-
 nent ostiū clausum. Eq. liij. Peccata v̄ra
 diuiserūt inter vos r̄ deū v̄strū.

Domica. xx. post trini
 Sermo p̄mus

Amicice quō
 huc intrasti nō h̄s vestez
 nuptiale: Matt. xxij. Uidete quō caute ambuletis nō q̄si insipientes: s̄ vt sapientes. Eph. v. Ad timorē pa-
 riter r̄ amorē dei nos inducere d̄nt p̄ba p̄-
 posita. Ad amorē q̄dē cū d̄t Amice. Mi-
 ra dei benignitas q̄ pctōrē amicū vocat
 Ad timorē cū subdit: quō huc intrasti r̄c.
 q. d. Qua p̄sumptiōe ausus es intrare eccl-
 esia: r̄ nomē ch̄riānitat⁹ sūere absq̄ cha-
 ritate r̄ opib⁹ bonis. Temeraria certe fa-
 tuitas ē velle inter ch̄rianos cēseri r̄ ch̄ri-
 a nōz opa nō h̄re. Iō nos pueniētē hōta-
 tur paul⁹ dicēs. Uidete quō caute r̄c. Et
 de d̄nica infra octa. ascēn. sermone. iij. in
 principio sermonis.

Amice. r̄c.
 Ri. ar. An charitas q̄ h̄ sigē p̄ vestē
 nuptiale sit excellētissima p̄tutū: Nō.
 Fides p̄i⁹ erit in actū suū q̄ alta p̄t⁹
 r̄ i ip̄a p̄sistit rō directiua oim̄ p̄tutū. Cō-
 tra. j. Cor. xij. Maior at̄ hoꝝ ē charitas
 R̄ndet Bon. in. iij. dis. xxvij. Charitas ē
 excellentior alijs p̄tutib⁹ q̄ maxime nos
 efficit deiformes. Tū rōe liberalis ex h̄i-
 bitiois: q̄ sicut de⁹ ex amore tribuit oia
 bona: sic charitas liberaliter exequitur oia
 obsequia r̄ mādāta. Tū rōne conformis
 vnionis: qm̄ sicut p̄ r̄ fili⁹ necit̄ur neq̄
 amoris: sic homo p̄ charitatē adherendo
 deo efficitur yn⁹ spūs. Tū rōne finalis q̄e-
 rationis: q̄ cū amor sit p̄odus facit in deū
 tendere r̄ in deo q̄escere: sic corporalia per-
 883

Dnica. xx. post Trinitatis

sua pōdera habēt stabiliri in locis p̄ijs. Si ergo loquamur de pōtate cōpletio- nis motus charitatis: p̄mo ⁊ p̄ncipalē ē in eritorius licet pōtate originis sō me- rendi p̄ius cōsistat in actu fidei q̄ ē orig- motuū oīm aliarū p̄tutū: s̄z nō habet p̄fē- ctā rēdentiā ⁊ ordinē ad finē quousq̄ ad- iungat ei motus charitatis q̄ dat ei pon- dus ⁊ inclinationē. **Hec Bon.** **Pro fū- damēto. Q̄is virt̄ specialē h̄z excellētā. Quidi? de art. Est nulla nisi ardua p̄-** **Et idem de p̄nō. Difficile est fateor: s̄z tendit in ardua v̄tus. ⁊ Arist. j. ethico ⁊** **Q̄is virt̄ est laudabilis: s̄z t̄n altera ma- gis. Queritur q̄ An charitas rē. Dic r̄n. v̄s. Et q̄ p̄clude q̄ nihil melius: nihil de- siderabilius q̄ deo p̄ amorē inherere. P̄s** **V̄bi adherere deo bonū est po. rē. q. d.** **Quidq̄ videat bonum (puta Caro diu- tile) mibi nihil videt bonū nisi deo adhe- rere. Miseri luxuriosi qui potius adhe- retis carnis voluptati q̄ diuine volunta- ti. In f̄uati avari rē. Et certe nihil bo- num nisi deo amore cōiungi. Augustin?** **Quid vultis amplius fratres: hoc omne bonū est. Qui em̄ adheret deo vnus sp̄s est. Nam diuinā participat bonitatē qui sibi adheret per voluntatis vniformitatē** **Sed vnde hoc q̄ tanti tanto bono s̄t v̄a- ai. Certe q̄ pleni s̄t amore m̄di. Aug.** **Ubi est amor m̄di nō ē q̄ intret amor di- oporter igit̄ aiā retrahi ab amore m̄- di vt deo possit p̄ amorē vniri. Figura.** **Exo. ij. Moyses p̄cedēs ad interiora de- ferti venit ad montē dei oreb: vbi sibi ap- paruit d̄s. Dieb. Interpretat̄ ardor. Ad ardorē igit̄ diuini amoris puenit p̄ceden- do ad interiora deserti p̄ maiorem vic̄ a m̄danis elōgationē: ⁊ interiorē mētis re- collectionē. Et tūc sp̄ualr̄ apparet de⁹ et nō alr̄: qm̄ vt h̄. j. Jo. ij. Si quis diligit m̄dū: nō ē charitas patris in eo.** **Secūdu ar. Juxta textū euāgelicū tria s̄t: vbi cōsideranda q̄ nos hortā- tur ad p̄curandū vestem nuptialē.** **Prīmū: est diuine clemētie benignitas.** **Secundū: ē hūane malicie p̄uersitas.** **Tertiū: est diuine iusticie seueritas.** **In hoc sermone dicēdū de p̄mo. Ubi iux- ta euāgelicū notanda est triplex benigni- tas dei.**

Prima: est nuptialis celebratiōis. **Secūda: est liberalis p̄paratiōis.** **Tertia: est ḡnialis vocatiōis.** **Prima est. rē. cū d̄r Simile est regnū cel- loz homini regi q̄ fecit nuptias filio suo. Iste homo est de⁹ p̄r q̄ fecit filio suo tres nuptias: Primas in diuine nature ⁊ hūa- ne copulatiōe. Grego. Tūc de⁹ pater nu- ptias filio suo fecit qm̄ hūc in v̄tero virgi- nis hūane nature p̄iungit. Secūdas in ch̄ri ⁊ ecclie cōiunctiōe. Grego. In hoc rex p̄r regi filio nuptias fecit q̄ ei per incarnatō- nis mysteriū ecclēsiā sociauit. Tercias fa- cit in f̄delis anie cū ch̄io vnione. Osee. ij. Desponsabo te mibi in fide. In hac tri- plici nuptiarū celebratiōe apparet miran- da dei benignitas. p̄s. Quā magna mul- titudo dulcedinis tue d̄ne quā abscondi- sti timētibz te. **Secūda est benignitas li- beralis p̄paratiōis: omnū vic̄: q̄ p̄iulso nuptiali pueniūt. V̄n d̄r rex. Ecce p̄parā- tū meū parauit. i. ex leger p̄phetis scriptu- rarū m̄sas ornauit: vt d̄r Chryso. **Tau- ri mei. i. p̄fes veteris legis q̄ sub iugo le- gis laborabāt: ⁊ altilia ab alendo dicta. i. patres noui testamēti pinguedine chari- tatis s̄z p̄parati ⁊ p̄nis virtutū alati ad su- p̄na volātes occisa. i. p̄parata. q. d. s̄z Bre. Patrū p̄cedentiū mores aspiciat: ⁊ reme- dia vite vestre cogitate. Sequit̄. Et oīa parata que. s̄. pertinent ad mysteriū salutis. Chryso. **Via parata q̄ qd̄d querit ad salutem iam impletū est in scripturis. Qui em̄ ignorās est inuenit ibi quod v̄scat: q̄ p̄rmax est inuenit ibi quod timeat: q̄ labo- rat inuenit ibi p̄missa quib⁹ excitetur ad opus. Tercia est benignitas ḡnialis vo- cationis. j. Tim. ij. Vult oēs hoies sal- uos fieri. rē. Vocauit em̄ iudeos ⁊ genti- les. Vnde vt dicit̄ in euāgelio. Rex misit suos suos vocare inuitatos ad nuptias. Chryso. Ergo quādo misit seruos iā in- uitati p̄ius erant. Inuitati em̄ s̄t homi- nes a t̄pe abrae: cui ch̄ri incarnatio p̄mit- tebatur. Illi autē serui primo missi: fuerit moyses ⁊ alij p̄phete: vt d̄r Hiero. S̄z q̄ venire p̄tēperūt iterū misit alios seruos dicēs. Dicite inuitatis. Ecce p̄adiū meū parauit. rē. Venite ad nuptias. Isti alij s̄t alia p̄phetaz p̄gregatio ē: vt d̄r Quis- ge. Inter q̄s cōsensus ē iōānes baptista********

Vel etia vt dicit Hiero. Isti scđi sūt apli. Et qz itez venire p̄tēp̄erūt: iō rex ait seruis. i. aplis z discipulis p̄ diuinā reuelatōnem. Nuptie qđē parate sūt. i. vt dicit remigiū. Omne sacrificiū hūanū dispensatio nis iā pactū est: s; q̄ inuitati erāt. i. iudei: nō fuerūt digni: qz dei iusticiā ignorātes z suā volentes statuere indignos se indi cauerūt vite eterne. Reprobato ergo iudaiico p̄plo: gentilis p̄ple: ad has nuptias susceptū est. Iō sequit̄ Itē q̄ ad exitū via rū. i. ad gētiles extra viā errantes. Et q̄s cūq; inueneritis cuiuscūq; p̄ditōnis aut status: vocate ad nuptias. i. ad fidē. Incarnatōis vt dicit Chrysos. qz nullū velle re cipe fidē ch̄ri ē repellēdus. Et egrēssi sūt p̄gregauerūt oēs bonos z malos. admixti sūt bonū cū malis in ecclā militāte. Et imple te sūt nuptie discubentū qz fides catholi ca dispersa est p̄ orbē vniuersū. Pz q̄ marī ma dei benignitas qm̄ omēs vocat. In Matth. xj. dicebat. Venite ad me omēs q̄ laboratis z onerati estis z ego reficiam vos. i. in p̄uio nuptiali. S; ne q̄s de vo catiōe p̄sumat: notādū q̄ in fine euāgelij dicit dñs. Multi sūt vocati pauci p̄o electi. i. cōparatiōe reproboz. Greg. Ad. sul li qđē vocati nec bona incipiunt. Nōnulli p̄o in bonis q̄ inceperūt minime p̄sistūt. Tāto q̄ sibi vnusq; metuat: q̄nto q̄ res tant ignozat. Exēplū q̄re dñica. ij. post pascha sermone p̄mo.

Uert. ar. Aud. rē. Et ex illa dñi be nignitate speratis s; z multū timen dū ex eo q̄ i fine dī dñi sūt vocati pau ci p̄o electi. Nō timetis indurati p̄tōres fore dicit. Alia ch̄rianoz ē spōsa ch̄risti iō nō p̄t danari. Notate qđ impator dicit .ff. de legib. l. femine. Uxorē s̄c̄riscant radijs maritoz z eoz dignitate z p̄uile gio: gaudent etiā post n̄ditē ipsoz donec nubant alij inferioris gradus: quo casu di gnitate amittūt. Pone casum ad longuz si vis. H̄ etiā. xij. q. ij. c. Ebron. Quos cōiunxit vnū iugū: cōiungat vnū sepul crū. Itē. xij. q. ij. c. Vnaq; q. Dulier se q̄ virum suum siue in vita: siue in morte Glosa hostien. sup illud: in morte. Tenet mulier vltimū viz seq̄ sic vltima ecclā cle rico succedit. Pone casum si vis. Audi ita q; o peccatrix anima. Verū est q̄ ch̄rist

desponsauit te p̄ baptisimū: s; si tu dimite ris eū p̄ mortē peccati mortalis z accipis diabolu sponū: certe sine remissioe sepul chris tū diabolo scđo sponso tuo: z a di gnitate cadens diuine nobilitatis: incur ris vilitatē diabolice deformitatis. Hiere. ij. q̄ vilis facta es nimis.

Dñica. xx. post trinit.
Sermo secundus.

Amicice quō rē. Redimētes tps̄ q̄niaz dies mali sūt. Eph. v. La les esse debemus vt reparem⁹ veste nu ptiale si forte sit aliquo lacerata. Dñr aut p̄n̄s vite dies mali qm̄ ml̄s miseris z malis pene subiectis: qm̄ in eis p̄mitti tur multa mala culpe. Vel dicam⁹ q̄ ma li sūt. p̄ labilitatē: breuitatē: z irruocabi litatē. De p̄mo Quidā. .ij. lib. de fastis. Tempora labūt tacitūq; senescim⁹ anis Et celer admissis labitur anis equis. De secūdo. Job. xliij. Breues dies ho minis sūt. De tertio. Quidā de arte. Nec q̄ preterijt hora redire potest.

Amicice quō. rē. Prim⁹ ar. An charitas q̄ dicit vestz nuptialis sit forma virtutū: Q, sic. Ro. j. Iustia ruelat ex fide i fidez Ibi dī Glos. Fides aliqñ dī iformis qz sociā nō hz charitatem. Cōtra. Forme nō est for ma. R̄ndet Bon. in. ij. dis. xxxvj. Vir tutes sūt forme qđam z n̄bilo min⁹ for mabiles. Forme qđē sunt informātes sub iectū q̄ ad bonitatē morālē z d̄sponētes aiām ad pueniendū in finē. Formabiles tū sūt: qz p̄ seip̄as nō sufficiūt q̄ntū ad bon itatem ḡuitā per quā sit aiā deo acce pta. Iō formari h̄nt p̄ ḡram q̄ simul grati ficat aiām z habit⁹ in ea exites. Nec etiā p̄fecte disponūt ad tēdendū in finē vlti mū: imo p̄fectio tēdētē venit ex charita te q̄ se hz ad modū ponderis. Est q̄ chari tas forma virtutū q̄ cōplet eis nō in essen do tanq; eaz p̄stitutū sed in modificandō: z ordinādo tanq; forma res ḡtitūa. Hec Bo. Pro sū d. Nō vere vir tuosus ē nisi q̄ amore boni ducit. Furta illō Horacij i eplis. Odeſt peccare boni virtutis amore. Et aristo. ij. ethicoz. Non est virtuosus nisi qui ex electione bonum